

TERCÜME-İ DÎVÂN-I HÂFİZ

Manzum Hâfız Dîvânı Tercümesi

FERÎDÎ

1. CİLT

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 142

Edebiyat ve Sanat Serisi : 30

Kitabın Adı : TERCÜME-İ DİVÂN-I HÂFİZ
Manzum Hâfız Dîvânı Tercümesi

Müellifi : Ferîdî (ö. 18. yy.)

Özgün Dili : Farsça - Osmanlı Türkçesi

Hazırlayan : Dr. Emrullah Yakut
Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Öğretim Üyesi

Son Okuma : Uğur Öztürk, Yazma Eser Uzmanı

Arşiv Kayıt : Süleymaniye Yazma Eser Ktp., Hasan Hüsnü Paşa, Nr. 992
İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Ktp., TY. 3032
Beyazıt Yazma Eser Ktp., B. 5673

Baskı : Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu OSB 1. Cadde No. 16 Ümraniye / İstanbul
Tel: 444 44 03 www.bilnet.net.tr / Sertifika No. 42716

Baskı Yeri ve Yılı : İstanbul 2019

Baskı Miktarı : 1. Baskı, 1500 adet

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Library of Congress A CIP Catalog Record

Ferîdî

Manzum Hâfız Dîvânı Tercümesi, *Tercüme-i Divân-ı Hâfız*

1. Fars Edebiyatı, 2. Türk Edebiyatı, 3. Hâfız-ı Şîrâzî, 4. Hâfız Tercümesi, 5. Ferîdî

ISBN: 978-975-17-4345-9 (1. Cilt) / ISBN: 978-975-17-4343-5 (Takım)

Copyright © Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. Her hakkı mahfuzdur.

Bütün yayın hakları *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı*'na aittir. Başkanlığın izni olmaksızın tümüyle veya kısmen, hiçbir yolla ve hiçbir ortamda yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Süleymaniye Mah. Kanuni Medresesi Sok. No: 5 34116 Fatih / İstanbul

Tel: +90 (212) 511 36 37

Faks: +90 (212) 511 37 00

info@yek.gov.tr

www.yek.gov.tr

TERCÜME-İ DÎVÂN-I HÂFİZ

MANZUM HÂFİZ DÎVÂNI TERCÜMESİ

(İNCELEME - TENKİTLİ METİN)

1. CİLT

FERÎDÎ
(ö. 18. yy.)

Hazırlayan
Emrullah Yakut

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

TAKDİM

İnsanlık tarihi, akıl ve düşünce sahibi bir varlık olan insanın kurduğu medeniyetleri, medeniyetler arasındaki ilişkileri anlatır. İnsan, zihnî faaliyetlerde bulunma kabiliyetiyle bilim, sanat ve kültür değerleri üretir, ürettiği kültür ve düşünce ile de tarihin akışına yön verir.

Medeniyetler, kültürler, dinler, ideolojiler, etnik ve mezhebî anlayışlar arasındaki ilişkiler kimi zaman çatışma ve ayrışmalara, kimi zaman da uzlaşma ve iş birliklerine zemin hazırlamıştır.

İnsanların, toplumların ve devletlerin gücü, ürettikleri kültür ve medeniyet değerlerinin varlığıyla ölçülmüştür. İnsanoğlu olarak daha aydınlık bir gelecek inşâ edebilmemiz, insanlığın ortak değeri, ortak mirası ve ortak kazanımı olan kültür ve medeniyet değerlerini geliştirebilmemizle mümkündür.

Bizler, Selçuklu'dan Osmanlı'ya ve Cumhuriyet'e kadar büyük devletler kuran bir milletiz. Bu büyük devlet geleneğinin arkasında büyük bir medeniyet ve kültür tasavvuru yatmaktadır.

İlk insandan günümüze kadar gök kubbe altında gelişen her değer, hakikatin farklı bir tezahürü olarak bizim için muteber olmuştur. İslam ve Türk tarihinden süzülüp gelen kültürel birikim bizim için büyük bir zenginlik kaynağıdır. Bilgiye, hikmete, irfana dayanan medeniyet değerlerimiz tarih boyunca sevgiyi, hoşgörüyü, adaleti, kardeşlik ve dayanışmayı ön planda tutmuştur.

Gelecek nesillere karşı en büyük sorumluluğumuz, insan ve âlem tasavvurumuzun temel bileşenlerini oluşturan bu eşsiz mirasın etkin bir şekilde aktarılmasını sağlamaktır. Bugünkü ve yarınki nesillerimizin gelişimi, geçmişimizden devraldığımız büyük kültür ve medeniyet mirasının daha iyi idrak edilmesine ve sahiplenilmesine bağlıdır.

Felsefeden tababete, astronomiden matematiğe kadar her alanda, Medine’de, Kahire’de, Şam’da, Bağdat’ta, Buhara’da, Semerkant’ta, Horasan’da, Konya’da, Bursa’da, İstanbul’da ve coğrafyamızın her köşesinde üretilen değerler, bugün tüm insanlığın ortak mirası hâline gelmiştir. Bu büyük emanete sahip çıkmak, bu büyük hazineyi gelecek nesillere aktarmak öncelikli sorumluluğumuzdur.

Yirmi birinci yüzyıl dünyasına sunabileceğimiz yeni bir medeniyet projesinin dokusunu örecek değerleri üretebilmemiz, ancak sahip olduğumuz bu hazinelerin ve zengin birikimin işlenmesiyle mümkündür. Bu miras bize, tarihteki en büyük ilim ve düşünce insanlarının geniş bir yelpazede ürettikleri eserleri sunuyor. Çok çeşitli alanlarda ve disiplinlerde medeniyetimizin en zengin ve benzersiz metinlerini ihtiva eden bu eserlerin korunması, tercüme ya da tıpkıbasım yoluyla işlenmesi ve etkin bir şekilde yeniden inşâ edilmesi, Büyük Türkiye Vizyonumuzun önemli bir parçasıdır. Bu doğrultuda yapılacak çalışmalar, hiç şüphesiz tarihe, ecdadımıza, gelecek nesillere ve insanlığa sunacağımız eserleri üretmeye yönelik fikrî çabaların hasılası olacaktır. Her alanda olduğu gibi bilim, düşünce, kültür ve sanat alanlarında da eser ve iş üretmek idealiyle yeniden ele alınmaya, ilgi görmeye, kaynak olmaya başlayan bu hazinelerin ülkemize ve tüm insanlığa hayırlar getirmesini temenni ederim. Aziz milletimiz, bu kutsal emaneti yücelterek muhafaza etmeyi sürdürecektir.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	4
ÖNSÖZ	17
KISALTMALAR	19
GİRİŞ	21
Türklerde Tercüme Faaliyetleri	23
Edebî Eserlerde Çevrilebilirlik Meselesi	31
a) Görecelik Temelli Kuramlar (Çevrilemezlik)	33
b) Evrensel Çeviri Kuramı	34
Serbestlik ve Sadakat Arasında Çeviri	36
a) Harfiyyen, Lafzen veya Aynen Çeviri	37
b) Meâlen veya Mânen Çeviri	40
c) Tevsien Çeviri	44
d) Tadilat	44
Şiir Çevirisi	45
İNCELEME	51
FERÎDÎ VE TERCÜME-İ DÎVÂN-I HÂFIZ	51
Ferîdî	51
<i>Tercüme-i Divân-ı Hâfız</i>	53
Hâfız-ı Şîrâzî ve <i>Divânı</i>	56
Tercümenin Hâfız Şerhleriyle İlişkisi	58
TERCÜMENİN DİL VE ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	60
Söz Dizimi (Sentaks)	61
Kuralsızlık (Za‘f-ı Te‘lif)	63

Anlaşılma Güçlüğü (Ta'kid)	68
İsim Tamlamaları	71
Sıfat Tamlaması	75
Söz Varlığı (Lexicon)	78
Söz Varlığı Çerçevesinde Kelimenin Fesahati	80
İsimler	85
Fiiller	98
Şekil Özellikleri	100
Vezin	102
Kafiye	108
Redif	126
İç Ahenk Unsurları	139
ÇEVİRİ YÖNTEMİ VE ÜSLÛBU	147
Doğrudan Çeviri	149
Kelimesi Kelimesine Çeviri	150
Aktarma	158
Taklit	161
Dolaylı Çeviri	164
Biçim veya Kelime Türü Değiştirme	164
Bakış Açısı Değiştirme	166
Eş değerlik	168
İletişimsel Çeviri	183
Özgünlük Arayışı	189
NÜSHALARIN TAVSİFİ VE TENKİTLİ METNİN KURULMASI	193
Nüshaların Tavsifi	193
A. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Hasan Hüsnü Paşa, Nr. 992 [H]	193
B. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Nr. TY 3032 [N]	195
C. Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi, Bayezid, Nr. 5673 [B]	196
Nüshaların Değerlendirilmesi	197
Tenkitledi Metnin Kurulması	199
A – Metin Tertibiyle İlgili Hususlar	199
B – Vezinle İlgili Hususlar	199
C – İmlâyla İlgili Hususlar	201
D – Nüsha Farklarının Gösterilmesi	204
E - Farsça Metnin Kurulması ve İzlenen Yol	205

TENKİTLİ METİN

211

GAZELLER

الا یا ایها السّاقی ادر کأسا و ناولها	213
ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما	214
ساقی بنور باده برافروز جام ما	217
صوفی بیا که آینه صافست جام را	219
ساقیا برخیز و درده جام را	221
دل می‌رود ز دستم صاحب دلان خدا را	223
رونق عهد شبابست دگر بستانرا	226
اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل ما را	228
صبا بلطف بگو آن غزال رعنا را	230
دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما	232
بملازمان سلطان که رساند این دعا را	233
صلاح کار کجاست و من خراب کجا	235
ما برفتیم و تو دانی و دل غمخوار ما	237
لطف باشد گر نپوشی از گداها روت را	238
تا جمالت عاشقانرا زد بوصل خود صلا	239
گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب	240
میدمد صبح و کله بست سحاب	242
صبح دولت میدمد کو جام همچون آفتاب	244
ز باغ وصل تو یابد ریاض رضوان آب	246
بجان خواجه و حق قدیم و عهد درست	248
رواق منظر چشم من آشیانه تست	250
دل سراپرده محبت اوست	252
سر ارادت ما و آستان حضرت دوست	254
آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست	256
دارم امید عاطفتی از جناب دوست	257
آن شب قدری که گویند اهل خلوت امشبست	259
مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست	261
زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست	263
آن پیک نامه بر که رسید از دیار دوست	265
مرحبا ای پیک مشتاقان بده پیغام دوست	267

صبا اگر گذری افتد بکشور دوست	268
بیا که قصر امل سخت سست بنیادست	270
تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست	272
گل در بر و می بر کف و معشوقه بکامست	274
باغ مرا چه حاجت سرو و صنوبرست	277
روضهٔ خلد برین خلوت درویشانست	279
در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست	282
خواب آن نرگس فتان تو بی چیزی نیست	283
برو بکار خود ای واعظ این چه فریادست	285
لعل سیراب بخون تشنه لب یار منست	286
روزگاریست که سودای بتان دین منست	288
منم که گوشهٔ میخانه خانقاه منست	290
شکفته شد گل حمرا و گشت بلبل مست	292
زلف آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست	294
زلفش هزار دل بیکی تار مو بیست	295
خدا چو صورت ابروی دلگشای تو بست	297
درین زمانه رفیق که خالی از خلل است	298
ما را ز خیال تو چه پروای شرابست	300
کنون که بر کف گل جام بادهٔ صافست	302
اگر بلطف بخوانی مزید الطافست	304
خلوت گزیده را بتماشا چه حاجتست	305
صحن بستان ذوق بخش و صحبت یاران خوشست	307
یارب آن شمع دل افروز ز کاشانهٔ کیست	309
ادیبست اگر چه عرض هنر پیش یار بی	310
خوشتر ز عیش صحبت باغ بهار چیست	312
ماهیم این هفته شد از شهر و به چشمم سالیست	313
اگر چه باده فرح بخش و باد گل بیزست	315
بنال بلبل اگر با منت سر یاریست	316
عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت	318
کنون که میدمد از بوستان نسیم بهشت	320
برو ای زاهد و دعوت مکنم سوی بهش	322
ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست	323
خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت	325

بکوی میکده هر سالکی که ره دانست	327
سینه‌ام از آتش دل در غم جانانه بسوخت	329
عارف از پرتو می راز نهانی دانست	331
حسنت بی‌تفاق ملاحظت جهان گرفت	333
ساقی بیا که یار ز رخ پرده برگرفت	336
بلبلی برگ گلی خوش رنگ در منقار داشت	338
دیدی که یار جز سر جور و ستم نداشت	340
بی مهر رخت روز مرا نور نماندست	341
ز گریه مردم چشمم نشسته در خونست	343
مردم دیده‌ام جز برخت ناظر نیست	345
راهیست راه عشق که هیچش کناره نیست	347
ساقیا آمدن عید مبارک بادت	348
شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت	350
صبحدم مرغ چمن با گل نوحاسته گفت	352
دل و دینم شد و دلبر بملامت برخاست	353
روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست	355
بدام زلف تو دل مبتلای خویشتنست	356
حال دل با تو گفتمم هوسست	358
ای هدهد صبا بسبا میفرستم	359
ای غائب از نظر بخدا میسپارمت	361
یا رب سببی ساز که یارم بسلامت	363
زان یار دلنوازم شکریمت با شکایت	365
مدامم مست میدارد نسیم جعد گیسویت	367
المنه لله که در میکده بازست	368
حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست	370
چه لطف بود که ناگاه رشحه قلمت	372
ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت	374
آن تُرک پری چهره که دوش از بر ما رفت	377
جز آستان توام در جهان پناهی نیست	378
ساقی بیار باده که ماه صیام رفت	380
غمش تا در دلم مأوا گرفتست	382
میر من خوش میروی کاندلر سر و پا میرمت	384
مدتی شد کآتش سودای او در جان ماست	385

خیال روی تو در هر طریق همره ماست	387
گر ز دست زلف مشکینت خطایی رفت رفت	388
هران حَجَسْتَه نظر کز پی سعادت رفت	390
شربتیی از لب لعلش نچشیدیم و برفت	391
دردا که یار در غم و دردم بماند و رفت	393
کس نیست که افتاده آن زلف دوتا نیست	394
روشن از پرتو رویت نظری نیست که نیست	397
نظر پیر مغان موجب عیش و طربست	400
خم زلف تو دام کفر و دینست	401
روزه یک سو شد و عید آمد و دلها برخاست	403
دلَم ملال گرفت از جهان و هر چه دروست	405
حدیث سرو که گوید به پیش قامت دوست	406
سخن شناس نه‌ای دلبرا خطا اینجاست	407
درد ما را نیست درمان الغیاث	410
سزد که از همه دلبران ستانی تو باج	411
اگر بمذهب تو خون عاشقتست مباح	413
بین هلالِ محَرَم بخواه ساغرِ راح	415
دل من در هوای روی فَوْخ	416
دیدیی ای دل که غم عشق دگر بار چه کرد	418
سحر بلبل حکایت با صبا کرد	419
بلبلی خون جگر خورد و گلی حاصل کرد	421
بیا که تُرک فلک خوان روزه غارت کرد	423
بآب روشن می عارفی طهارت کرد	425
چو باد عزم سر کوی یار خواهم کرد	426
کنون که در چمن آمد گل از عدم بوجود	428
صوفی نهاد دام و سر حَقّه باز کرد	430
سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد	432
دوستان دختر رز توبه ز مستوری کرد	435
بسر جام جم آن‌گه نظر توانی کرد	437
بعد ازین دست من و دامن آن سرو بلند	439
دست در حلقه آن زلف دوتا نتوان کرد	441
دل از من برد و روی از من نپان کرد	444
یاد باد آن‌که ز ما وقت سفر یاد نکرد	446

دلبر برفت و دلشدگانرا خبر نکرد	448
رو بر رهش نهادم و بر من گذر نکرد	449
واعظان کاین جلوه در محراب و منبر میکنند	451
دانی که چنگ و عود چه تقریر میکنند	453
آنانکه خاک را بنظر کیمیا کنند	455
شاهدان گر دلبری زین سان کنند	457
گفتم کیم دهان و لب کامران کنند	460
غلام نرگس مست تو تاجدارانند	461
سمن بویان غبار غم چو بنشینند بنشانند	463
غش و ساقی خوش دو دام رهندشراب بی	465
چه مستیست ندانم که رو بما آورد	466
حسب حالی نوشتی و شد ایامی چند	468
دمی با غم بسر بردن جهان یک سر نمی ارزد	470
گیرددم جز مهر مه رویان طریقی بر نمی	472
بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه بان دارد	475
دلی که غیب نمایست و جام جم دارد	477
هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد	479
شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد	481
از دیده خون دل همه بر روی ما رود	483
چو دست در سر زلفش زخم بتاب رود	485
مسلمانان مرا وقتی دلی بود	487
یارم چو قدح بدست گیرد	489
در هر هوا که جز برق اندر طلب نباشد	490
ساقی ار باده ازین دست بجام اندازد	491
مژده ای دل که دگر باد صبا باز آمد	493
گل بی رخ یار خوش نباشد	495
دوش آگهی ز یار سفرکرده داد باد	496
خسروا گوی فلک در خم چوگان تو باد	498
ساقی حدیث سرو و گل و لاله میرود	499
بر سر آنم که گر ز دست برآید	501
جمالت آفتاب هر نظر باد	503
حسن تو همیشه در فزون باد	505
تنت بناز طیبیان نیازمند مباد	507
آنکس که بدست جام دارد	508
کسی که حسن و خط دوست در نظر دارد	510

آن که از سنبل او غالیه تابی دارد	512
دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد	513
برید باد صبا دوشم آگهی آورد	515
آن که رخسار ترا رنگ گل و نسرين داد	517
اگر روم ز پیش فتنه‌ها برانگیزد	518
جان بی جمال جانان میل جهان ندارد	520
روشنی طلعت تو ماه ندارد	522
سالها دفتر ما در گرو صهبا بود	524
دوش در حلقه ما قصه گیسوی تو بود	526
یاد باد آنکه سر کوی توام منزل بود	527
تا ز میخانه و می نام و نشان خواهد بود	529
رسید مژده که ایام غم نخواهد ماند	531
هر که شد محرم دل در حرم یار بماند	533
پیش از اینت بیش از این اندیشه عشاق بود	535
عکس روی تو چو در آینه جام افتاد	537
غش باشد نقد صوفی نه همه صافی بی	539
نفس برآمد و کام از تو بر نمی آید	541
ز دل بر آمدم و کار بر نمی آید	542
خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود	543
گداخت جان که شود کار دل تمام و نشد	546
مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد	548
در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد	549
یاد باد آن که نهانت نظری با ما بود	551
باشد ای دل که در میکده‌ها بگشایند	553
خوشست خلوت اگر یار یار من باشد	554
من و انکار شراب این چه حکایت باشد	555
ترسم که اشک در غم ما پرده‌در شود	557
روز هجران و شب فرقت یار آخر شد	559
گر چه بر واعظ شهر این سخن آسان نشود	562
گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید	563
هر کرا با خط سبزت سر سودا باشد	565
چو آفتاب می از مشرق پیاله بر آید	566
سرو چمان من چرا میل چمن نمیکند	568
دل ما بدور رویش ز چمن فراغ دارد	570
بنیاد شراب و عیش نهران چیست کار بی	572

در ازل هر کو بفیض دولت ارزانی بود	574
اگر نه باده غم دل ز یاد ما ببرد	576
مرا برندی و عشق آن فضول عیب کند	578
طائر دولت اگر باز گذاری بکند	579
خوش آمد گل وز آن خوشتر نباشد	581
معاشران ز حریف شبانه یاد آرید	583
آیدمژده ای دل که مسیحا نفسی می	585
رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید	587
گر می فروش حاجت رندان روا کند	589
نقدها را بود آیا که عیاری گیرند	591
دیدم بخواب خوش که بدستم پیاله بود	593
نه هر که چهره برافروخت دلبری داند	596
بحسن خلق و وفا کس بیار ما نرسد	598
نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد	600
کلک مشکین تو روزی که ز ما یاد کند	602
بوی خوش تو هر که ز باد صبا شنید	603
خستگانرا چو طلب باشد و قوت نبود	606
همای اوج سعادت بدام ما افتد	608
دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند	609
گوهر مخزن اسرار همانست که بود	611
درخت دوستی بنشان که کام دل بیار آرد	613
در نظر بازئی ما بیخبران حیوانند	615
دوش دیدم که ملائک در میخانه زدند	617
بینیم یارانرا چه شدیاری اندر کس نمی	619
راهی بزن که آهی بر ساز آن توان زد	621
مرا می دگر بار از دست برد	623
کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد	625
آن یار که از او خانه ما جای پری بود	626
دهدبخت از دهان دوست نشانم نمی	628
سحرم دولت بیدار ببالین آمد	630
در نمازم خم ابروی تو با یاد آمد	631
معاشران گره از زلف یار باز کنید	633
پیرانه سرم عشق جوانی بسر افتاد	634
گر من از باغ تو یک میوه بجینم چه شود	636
دلا بسوز که سوز تو کارها بکند	638

صبا بتهنیت پیر می فروش آمد	639
ابر آذاری برآمد باد نوروزی وزید	641
صوفی ار باده باندازه خورد نوشش باد	643
بکوی میکده یا رب سحر چه مشغله بود	644
یک دو جامم دی سحرگه اتفاق افتاده بود	646
اگر آن طائر قدسی ز درم بازآید	648
ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد	649
آن کیست کز روی کرم با من وفاداری کند	651
اگر بیادهٔ مسکین دلم کشد شاید	653
از سر کوی تو هر کو بمالات برود	655
صبا وقت سحر بویی ز زلف یار می آورد	657
هر آن کو خاطر مجموع و یار نازنین دارد	659
دیرست که دلدار پیامی نفرستاد	660
ای پُستهٔ تو خنده زده بر حدیث قند	662
دست از طلب ندارم تا کام من برآید	664
نسبت رویت اگر با ماه و پروین کرده‌اند	666
قابل تغییر نبود آنچه تعیین کرده‌اند	666
صورت خوبت نگارا خوش بآیین بسته‌اند	668
بوی مسک از ختن باد صبا می آید	669
روز وصل دوستداران یاد باد	670
مطرب عشق عجب ساز و نوایی دارد	672
نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد	674
جهان بر ابروی عید از هلال و سمه کشید	676
حافظ خلوت نشین دوش بمیخانه شد	678
هرگزم نقش تو از لوح دل و جان نرود	680
عشق تو نهال حیرت آمد	681
آمد و رخساره برافروخته بوددوش می	683
قتل این خسته بشمشیر تو تقدیر نبود	684
دل شوق لب مدام دارد	686
من و صلاح و سلامت کس این گمان نبرد	688
دی پیر میفروش که ذکرش بخیر باد	689
دهند آنرا که جام صافئ صهباش می	691
رسد کارم ز دور چرخ بسامان نمی	692
زنند بر سر بازار جانبازان منادی می	696